

Provincie Overijssel

Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 499 88 99
Fax 038 425 48 88
overijssel.nl
postbus@overijssel.nl

KvK 51048329
IBAN NL45 RABO 0397 3411 21

Inlichtingen bij

██████████@overijssel.nl
Zaaknummer 5852681

Datum	Kenmerk	Bijlagen	Uw brief	Uw kenmerk
12.11.2020	2020/0291484			

Onderwerp: Ontheffing Wet natuurbescherming

Geachte heer ██████████

U heeft namens ██████████ een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten¹ (verder Wnb - soorten) bij ons ingediend. Deze hebben wij op 8 juni 2020² ontvangen. Op 3 september 2020, 22 oktober 2020 en 10 november 2020 hebben wij uw aanvullende gegevens ontvangen.³ De aanvraag betreft een ontheffing voor het vangen van zoogdieren en ze daarna te merken of te zenderen ten behoeve van wetenschappelijk ecologisch onderzoek. Deze activiteit kan in de gehele Provincie Overijssel plaatsvinden. In deze brief geven wij onze beslissing weer.

Besluit

Wij verlenen u een ontheffing van de verbodsbepalingen voor:

- het opzettelijk vangen⁴ en opzettelijk verstoren⁵ van de diersoorten genoemd in tabel 1 (zie volgende bladzijde).
- het gebruik van zowel selectieve als niet-selectieve vangmiddelen.⁶ De toegestane middelen zijn weergegeven in tabel 1 op de volgende bladzijde.
- om vangmiddelen buiten gebouwen⁷ bij u te hebben tijdens het veldwerk.⁸
- het 'onder zich hebben' en/of 'vervoeren' van gevangen dieren.⁹
- een deel van een vaste voortplantingsplaats of rustplaats opzettelijk te beschadigen.¹⁰

Elk dier dat u vangt dient u weer vrij te laten in een gebied waar ze van nature voorkomen. Het weer vrij laten na vangst valt onder de algemene zorgplicht¹¹ uit de Wnb en niet onder het verbod om dieren uit te zetten. Ontheffing vanwege het verbod om dieren 'uit te zetten' is daarom niet nodig¹²

¹ In het kader van 3.8, eerste lid, 3.9, tweede lid en art. 3.10, tweede lid, in samenhang met art. 3.8, eerste lid Wnb en art. 3.34 derde lid Wnb.

² Ons kenmerk 2020/0163446.

³ Ons kenmerk 2020/0253981 en 2020/0291484 en 2020/0314868.

⁴ Wet natuurbescherming art. 3.5 eerste lid, en art. 10 eerste lid onder a.

⁵ Wet natuurbescherming art. 3.5 tweede lid.

⁶ Wet natuurbescherming, art. 3.9 tweede lid.

⁷ Wet natuurbescherming art. 3.24, tweede lid i.c. m. Besluit natuurbescherming, art. 3.10 en 3.11.

⁸ Wet natuurbescherming, art. 3.25, vierde lid.

⁹ Wet natuurbescherming, art. 3.6 tweede lid.

¹⁰ Wet natuurbescherming art. 3.5 vierde lid, en art. 10 eerste lid onder b.

¹¹ Wet natuurbescherming, art. 1.11, eerste lid.

¹² Wet natuurbescherming, art. 3.34, eerste lid.

Tabel 1: Soorten en middelen waarvoor ontheffing wordt verleend

SOORTGROEP	MIDDELEN	MIDDELEN IN SPECIALE OMSTANDIGHEDEN
Artikel 3.5 Wnb-soorten ¹³	Middel voor art. 3.5 Wnb-soorten ^{14 15}	Middel voor art. 3.5 Wnb-soorten ^{16 17}
Wolf	Soft-catch pootklem, geborgde strik, pootstrik, net	
Otter	Kastval, kooi, net	Soft-catch pootklem, pootstrik, geborgd strik
Bever	Kastvallen, vangkooien	
Artikel 3.10 Wnb-soorten ¹⁸	Middel voor art. 3.10 Wnb-soorten ¹⁹	Middel voor art. 3.10 Wnb-soorten²⁰
Egel	Kastval, met de hand	
Spitsmuizen:		
- Dwergspitsmuis	Inloopval, valbuis	
- Gewone bosspitsmuis	Inloopval, valbuis	
- Huisspitsmuis	Inloopval, valbuis	
- Tweekleurige bosspitsmuis	Inloopval, valbuis	
- Veldspitsmuis	Inloopval, valbuis	
- Waterspitsmuis	Inloopval, valbuis	
Muizen:		
- Aardmuis	Inloopval, valbuis	
- Bosmuis	Inloopval, valbuis	
- Dwergmuis	Inloopval, valbuis	
- Grote bosmuis	Inloopval, valbuis	
- Rosse woelmuis	Inloopval, valbuis	
- Veldmuis	Inloopval, valbuis	
- Woelrat	Inloopval, valbuis	
Vos	Kastval, vangkooi, net, geborgde strik	Soft-catch pootklem, pootstrik
Hermelijn	Kastval, wipval	
Wezel	Kastval, wipval	
Bunzing	Kastval, wipval	
Boommarter	Kastval, net	
Steenmarter	Kastval, net	
Das	Kastval, kooi, net	Soft-catch pootklem, pootstrik, geborgd strik
Eekhoorn	Vangkooi, inloopval	
Haas	Net	
Konijn	Net, vangkooi, fret + buidel	
Habitatrichtlijnsoort bijlage V	Middel voor Habitatrichtlijn soorten	
Goudjakhals	Soft-catch pootklem, geborgde strik, pootstrik, net	
Exoten en verwilderde dieren	Middel voor niet beschermde soorten ²¹	Middel voor niet beschermde soorten ²²
Verwilde kat	Kastval	
Amerikaanse nerts	Kastval, net	
Wasbeerhond	Kastval, vangkooi, net, geborgde strik	Soft-catch pootklem, pootstrik
Wasbeer	Kastval, vangkooi, net, geborgde strik	Soft-catch pootklem, pootstrik
Beverrat	Kastvallen, vangkooien	
Niet wettelijk beschermd	Middel voor niet beschermde soorten ²³	
Huismuis	Inloopval, valbuizen	
Mol	Inloopval	
Zwarte rat	Vangkooi, inloopval	
Bruine rat	Vangkooi, inloopval	

¹³ Verbodsbepalingen Wnb: Art. 3.5 lid 1 Wnb: opzettelijk vangen, en Art. 3.5 lid 2 Wnb: opzettelijk verstoren

¹⁴ Verbodsbepalingen Wnb: Art. 3.9, eerste lid Wnb: niet selectieve middelen

¹⁵ Verbodsbepalingen Wnb: Art. 3.24, tweede lid Wnb: buiten gebouwen te bevinden middelen die geschikt zijn voor het doden of vangen van dieren

¹⁶ Verbodsbepalingen Wnb: Art. 3.9, eerste lid Wnb: niet selectieve middelen

¹⁷ Verbodsbepalingen Wnb: Art. 3.24, tweede lid Wnb: buiten gebouwen te bevinden middelen die geschikt zijn voor het doden of vangen van dieren

¹⁸ Verbodsbepalingen Wnb: Art. 3.10 lid 1a. Wnb: opzettelijk vangen

¹⁹ Verbodsbepalingen Wnb: Art. 3.24, tweede lid Wnb: buiten gebouwen te bevinden middelen die geschikt zijn voor het doden of vangen van dieren

²⁰ Verbodsbepalingen Wnb: Art. 3.24, tweede lid Wnb: buiten gebouwen te bevinden middelen die geschikt zijn voor het doden of vangen van dieren

²¹ Verbodsbepalingen Wnb: Art. 3.24, tweede lid Wnb: buiten gebouwen te bevinden middelen die geschikt zijn voor het doden of vangen van dieren

²² Verbodsbepalingen Wnb: Art. 3.24, tweede lid Wnb: buiten gebouwen te bevinden middelen die geschikt zijn voor het doden of vangen van dieren

²³ Verbodsbepalingen Wnb: Art. 3.24, tweede lid Wnb: buiten gebouwen te bevinden middelen die geschikt zijn voor het doden of vangen van dieren

De motivering voor ons besluit is in bijlage 2 (overwegingen) weergegeven.

Deze ontheffing is geldig tot en met 26 augustus 2025.

Voorschriften

Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in bijlage 1 weergegeven.

Leges

U bent voor het in behandeling nemen van uw aanvraag geen leges verschuldigd²⁴.

Vragen

Heeft u vragen? Belt u dan met de heer [REDACTED]. Hij is tijdens kantooruren te bereiken op nummer [REDACTED]. Schrijft u ons een brief of e-mail? Vermeld dan ook het zaaknummer Z-HZ_WNB-2020-002466. Op die manier kunnen wij sneller op uw vraag of opmerking reageren.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

[REDACTED]

Lars Wuijster,
teamleider Vergunningverlening

Bijlagen:

Bijlage 1
Bijlage 2
Bijlage 3

Voorschriften
Overwegingen bij het besluit
Onderzoeksprotocol beschermde soorten

Afschriften

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van alle gemeenten in Overijssel

---

²⁴ Belastingverordening Overijssel:
<http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/XHTMLoutput/Actueel/Overijssel/CVDR37873.html>

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken, als u belanghebbende bent.
Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat op onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 3 manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, Team Juridische zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via <https://forms.overijssel.nl/bezwaar-klacht/bezwaar-beslissing/>.
3. Met een faxbericht. Het faxnummer van het team Juridische Zaken is: 038 – 425 48 02.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 – 361 55 55.

BIJLAGE 1 - VOORSCHRIFTEN

Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag

Geeft u altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming – de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit (2020/0291484). Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek bestemd is. Het **Overijssel Loket** is bereikbaar via de telefoon onder nummer **038 499 88 99** of via het e-mailadres meldpunt@overijssel.nl. Geeft u bij het melden ook uw contactgegevens aan ons door.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. Deze ontheffing is alleen geldig voor de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen (zgn. veldmedewerkers). De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
2. De ontheffinghouder moet schriftelijk de veldmedewerker machtigen tot gebruik van de ontheffing.
3. De machtiging vermeldt in ieder geval de volgende gegevens:
  - a) volledige naam, adres, woonplaats en geboortedatum aan wie de machtiging is verleend;
  - b) soort(en) en eventueel aantallen waarvoor de machtiging geldt;
  - c) kwalificaties met betrekking tot de deskundigheid op het gebied van de beschermde soorten;
  - d) de handelingen die mogen worden verricht;
  - e) plaats(en) waar de handelingen mogen worden verricht
  - f) de periode waarvoor de machtiging geldt;
  - g) naam en handtekening ontheffinghouder;
  - h) het kenmerknummer (2020/0291484) van deze ontheffing.
4. De aangegeven handelingen en/of de toegestane middelen mogen uitsluitend worden verricht dan wel toegepast voor ecologisch onderzoek om kennis over één of meerdere diersoorten te vergaren.
5. De ontheffinghouder draagt tijdens het gebruik van deze ontheffing een afschrift (digitaal) van de ontheffing bij zich.
6. De veldmedewerkers die in opdracht van de ontheffinghouder in het veld fysiek onderzoek uitvoeren naar beschermde soorten dragen tijdens het gebruik van deze ontheffing de machtiging tot gebruik van de ontheffing en een afschrift (digitaal) van de ontheffing bij zich.
7. De in voorschrift 1 genoemde (rechts)personen zijn aantoonbaar op de hoogte van de inhoud en het doel van de voorschriften en beperkingen, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan geven.

Veldonderzoek

8. De aangegeven handelingen en/of de toegestane middelen mogen per diersoort alleen gebruikt worden overeenkomstig het bij de aanvraag gevoegde projectplan: "Protocol vangmethoden" (zie ook tabel 1 van dit besluit)
9. Voor het beschadigen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren dient vooraf melding te worden gemaakt bij de toezichthouder van de provincie Overijssel. U mag de handeling pas uitvoeren nadat u toestemming heeft gekregen van de toezichthouder. Neem voor overleg contact op met ons meldpunt (telefoonnummer: 038 425 24 23)
10. Bij elk veldonderzoek moet ernstige verstoring van het leefgebied tijdens de voortplantingsperiode of de overwintering van een betrokken soort zo veel als mogelijk voorkomen worden. Het onderzoek mag de voortplanting niet in gevaar brengen of de overwintering verstoren.
11. Gevangen dieren moeten zo snel mogelijk (in elk geval binnen 24 uur) weer vrij worden gelaten. Dit dient te gebeuren op de plek waar ze gevangen zijn, of in een gebied in Overijssel waar ze van nature voorkomen.
12. Bij de diersoorten die onder artikel 3.5 Wnb-soorten vallen (Wolf, Otter en Bever) dient u de vangmiddelen altijd te voorzien van een val-alarm. Onmiddellijk na het afgaan van het valalarm

dient het dier gemerkt of gezenderd te worden. Onmiddellijk na het merken of zenderen dienen de dieren vrij gelaten te worden. Dit dient te gebeuren op de plek waar ze gevangen zijn.

13. Soorten waarvoor geen ontheffing is verleend, dienen op dezelfde plek onmiddellijk los gelaten te worden.

Middelen

14. Bij het gebruik van *niet selectieve vangmiddelen* bij het vangen van onder art. 3.5 lid 1 van de Wnb beschermde zoogdiersoorten (Wolf, Otter en Bever) dient bij het gebruik van niet selectieve vangmiddelen (netten en vallen) altijd een persoon in de directe omgeving bij het niet selectieve vangmiddelen aanwezig te zijn.
15. De ontheffinghouder controleert inloopvallen voor zoogdieren zonder valalarm regelmatig (minimaal 1 maal per dag). Het interval tussen de controles moet zijn afgestemd op de betreffende soort.
16. De ontheffinghouder voorziet inloopvallen voor zoogdieren van geschikt voer. Indien nodig vult u deze aan c.q. vervangt u deze voor vers voer tijdens de controleronden.
17. De ontheffinghouder plaatst de inloopvallen uit de zon en zodanig dat instroom van (regen-)water niet mogelijk is.

Protocollen

18. Bij handelingen waar de gevangen dieren worden voorzien van een zender, dient gewerkt met een vergunning in het kader van de Wet op de Dierproeven, volgens protocollen die goedgekeurd zijn door de DEC (Instellingsvergunning 26400).

Rapportageplicht

19. De ontheffinghouder rapporteert jaarlijks per gemeente welke middelen, toegestaan volgens deze ontheffing, zijn toegepast. Tevens geeft u aan welke soorten zijn gevangen (c.q. onopzettelijk verwond of gedood zijn bij het vangen). Ook geeft u informatie over verstoorde of vernielde voortplantingsplaatsen en rustplaatsen.

Concreet moet het volgende worden weergegeven:

- per onderzoek de locatie (naam gemeente) en datum,
- per onderzoek het doel daarvan,
- gebruikte vangmiddelen/-methoden,
- reden van gebruik c.q. het niet toepassen van de alternatieve minder invasieve onderzoeksmethode;
- per locatie en middel, het aantal gevangen exemplaren van een soort;
- de aantallen verstoorde c.q. onopzettelijk gedode individuen van een soort;
- de aantallen verstoorde of vernielde voortplantings- of rustplaats van een soort.

Het rapport bestaat uit een spreadsheet.

20. Het rapport moet elk jaar uiterlijk 15 februari digitaal worden aangeleverd bij Gedeputeerde Staten van Overijssel via het e-mailadres meldpunt@overijssel.nl, onder vermelding van Wet natuurbescherming – soorten en het kenmerk van de ontheffing (2020/0291484).
21. Gebruikmaking van deze ontheffing dient vooraf door de ontheffinghouder gemeld te worden met opgave van:
  - 1). naam en 06-telefoonnummer van de gebruiker;
  - 2). kenmerknummer (2020/0291484) van deze beschikking;
  - 3). Locatie en diersoort.

Het melden dient voorafgaand aan het gebruik te gebeuren. Er moet gemeld worden bij provincie Overijssel: E-mail: meldpunt@overijssel.nl

BIJLAGE 2 - OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit bestaat uit de ontheffing en voorschriften. In deze bijlage zijn de overwegingen bij het besluit opgenomen. Het besluiten de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De overwegingen zijn als volgt opgebouwd:

A	BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER	8
A1	Bevoegdheid	8
A1.1	Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	8
A2	Procedure	8
A2.1	Overeenstemming andere provincie	8
A2.2	Adviesverzoek aan gemeente	8
A2.3	Relevante overige besluiten	8
A3	Toetsingskader soorten	8
A3.1	Wettelijke regels	8
B	AANVRAAG ONTHEFFING – DE FEITEN	9
B1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten	9
B1.1	Omschrijving van de activiteiten	9
B1.2	Doel van het ecologisch onderzoek	9
B1.3	Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd	10
B1.4	Middelen en methoden waarvoor ontheffing wordt gevraagd	11
B1.5	Periode	12
B1.6	Onderliggende documenten / informatie	12
B1.7	Aanvullende gegevens	12
B1.8	Conclusie noodzaak ontheffing	12
C	TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN	13
C1	Inhoudelijke beoordeling	13
C1.1	Beoordeling methode en (vang)middelen	13
C1.3	Alternatievenafweging	15
C1.4	Wettelijk belang	15
C1.5	Beoordeling staat van instandhouding	15
C1.6	Toetsing aan overige vereisten	16
C1.7	Eindconclusie toetsing	16
C1.8	Zorgplicht blijft altijd gelden	16
D	Slotconclusie	16
	BIJLAGE 3 – Protocol vangmethoden	17

A BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER

A1 Bevoegdheid

A1.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming²⁵. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb.

Als de activiteiten ook gevolgen hebben voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie (art. 1.3, derde lid Wnb) stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie.

A2 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

A2.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De activiteiten bestaan uitsluitend uit onderzoek naar de aan- of afwezigheid van beschermde soorten. Er worden geen soorten aan de natuur onttrokken. Effecten op populaties op het grondgebied van een andere provincie treden niet op. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

A2.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van alle gemeenten²⁶ in de provincie Overijssel gestuurd met het verzoek om advies. De gemeenten zijn vier weken de gelegenheid geboden om te reageren.

De gemeente Zwolle heeft gereageerd en ziet geen aanleiding om inhoudelijk te adviseren.²⁷

A2.3 Relevante overige besluiten

Wij wijzen u erop, dat er mogelijk ook andere besluiten nodig zijn voordat u het voorgenomen ecologisch onderzoek uitvoert. De ontheffing soorten is niet zonder meer toepasbaar binnen Natura 2000-gebieden. Als ecologisch onderzoek binnen (de invloedsfeer van) een Natura 2000-gebied plaats vindt, dan zijn significant negatieve effecten op één of meerdere instandhoudingsdoelen van dit gebied niet op voorhand uit te sluiten. U heeft dan mogelijk ook een natuurvergunning nodig op basis van de Wnb²⁸. Neem in dat geval contact met ons op. Wij zijn ook voor dat onderdeel bevoegd gezag.

A3 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

A3.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

Ook het Besluit natuurbescherming²⁹ en (soms) de Regeling natuurbescherming³⁰ zijn voor de toetsing relevant.

---

²⁵ Besluit natuurbescherming, art. 1.3, eerste lid.

²⁶ Te weten: Staphorst, Rijssen-Holten, Raalte, Ommen, Olst-Wijhe, Oldenzaal, Losser, Kampen, Hof van Twente, Hengelo, Hellendoorn, Hardenberg, Zwartewaterland, Zwolle, Woerden, Twenterand, Tubbergen, Steenwijkerland, Haaksbergen, Enschede, Dinkelland, Deventer, Dalfsen, Almelo en Borne.

²⁷ Ons kenmerk: 2020/0187300

²⁸ Wet natuurbescherming, artikel 2.7, tweede en derde lid.

²⁹ Art. 3.9, art. 3.10 en art. 3.11, Besluit natuurbescherming

³⁰ Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming.

B AANVRAAG ONTHEFFING – DE FEITEN

B1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

B1.1 Omschrijving van de activiteiten

U vraagt een ontheffing voor het uitvoeren van ecologisch onderzoek in provincie Overijssel. U geeft aan dat er een regelmatig terugkerende vraag van (semi-)overheden en natuurbeheerders is naar kennis van gedrag van zoogdieren. Voorbeelden van zulke vragen zijn: worden faunapassages gebruikt, hoe belangrijk zijn faunapassages voor het behoud van een soort, hoeveel dieren zijn aanwezig, welke invloed (bv. predatie) heeft een soort op zijn omgeving, wat voor beheer moet worden toegepast, wat is de actieradius van dieren die ziekten of parasieten met zich mee dragen, enzovoort.

Omdat veel onderzoeksopdrachten van lagere overheden komen (provincies, gemeenten) en (voormalige) semi-overheden (Staatsbosbeheer, Rijkswaterstaat, ProRail, etc.), en vaak maar kort duren, is het voor kleine ondernemers zoals ecologische onderzoeksbureaus ondoenlijk geworden om per klein project de benodigde vergunningen te regelen. Vandaar deze aanvraag voor een brede ontheffing voor vijf jaar, geldig voor de hele provincie.

Doelstelling van de activiteit is het doelgericht kennis verzamelen over het gedrag en de ecologie van zoogdieren, op vraag van opdrachtgever. Daarbij behoort vaak het vangen van dieren, hen uitrusten met een zender en hen daarna volgen (meestal op afstand) in hun activiteiten.

Bij onderzoek aan sommige soorten wordt samengewerkt met het RIVM. Het betreft soorten die ziekten of parasieten met zich meedragen. Momenteel zijn wat dat betreft vos (vossenlintworm, trichinen), wasbeerhond (vossenlintworm, trichinen) en wasbeer (wasbeer-lintworm) in de aandacht. In andere gevallen wordt samengewerkt met andere onderzoekers, onderzoeksinstituten en onderzoeksbureaus, zoals Wageningen Environmental Research WUR en de Zoogdierverseniging. Bij het onderzoek kunnen verder betrokken zijn: terreinbeheerders, lokale dierenartsen (voor implantatie van zenders), technici, studenten en stagiaires. Derden kunnen betrokkenen zijn bij de handelingen waarvoor een ontheffing aangevraagd wordt. Dat kan per project verschillend zijn, en is niet op voorhand te voorspellen.

B1.2 Doel van het ecologisch onderzoek

Het ecologisch onderzoek kent verschillende doelen. Een daarvan is de aan- of afwezigheid van beschermde fauna aan te tonen. Een tweede doel is informatie verzamelen om de effecten op de staat van instandhouding van een soort door een voorgenomen ontwikkeling vast te stellen. Een ander doel is specifieke kennis over een soort vergaren om kennislacunes weg te nemen.

Het onderzoek met zenders aan zoogdieren levert elke keer weer nieuwe inzichten in hun gedrag en hun eventuele relatie met de mens, hun belang in (en invloed op) het ecosysteem. Voor het behoud en de bescherming van bepaalde soorten is inzicht in hun leefwijze, verkregen met zenders, noodzakelijk. De mechanismen van verbreiding van ziekten en parasieten die voor de mens van belang zijn kunnen ook onderzocht worden met behulp van zenders.

B1.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan voor de onderstaande soorten met bijhorende vangmiddelen:

Soortgroep	Middelen	Middelen in speciale omstandigheden
Artikel 3.5 Wnb-soorten	Middel voor art. 3.5 Wnb-soorten	
Wolf	Soft-catch pootklem, geborgde strik, pootstrik, net	
Otter	Kastval, kooi, net	Soft-catch pootklem, pootstrik, geborgd strik
Bever	Kastvallen, vangkooien	
Artikel 3.10 Wnb-soorten	Middel voor art. 3.10 Wnb-soorten	
Egel	Kastval, met de hand	
Spitsmuizen:		
- Dwergspitsmuis	Inloopval, valbuis	
- Gewone bosspitsmuis	Inloopval, valbuis	
- Huisspitsmuis	Inloopval, valbuis	
- Tweekleurige bosspitsmuis	Inloopval, valbuis	
- Veldspitsmuis	Inloopval, valbuis	
- Waterspitsmuis	Inloopval, valbuis	
Muizen:		
- Aardmuis	Inloopval, valbuis	
- Bosmuis	Inloopval, valbuis	
- Dwergmuis	Inloopval, valbuis	
- Grote bosmuis	Inloopval, valbuis	
- Rosse woelmuis	Inloopval, valbuis	
- Veldmuis	Inloopval, valbuis	
- Woelrat	Inloopval, valbuis	
Vos	Kastval, vangkooi, net, geborgde strik	Soft-catch pootklem, pootstrik
Hermelijn	Kastval, wipval	
Wezel	Kastval, wipval	
Bunzing	Kastval, wipval	
Boommarter	Kastval, net	
Steenmarter	Kastval, net	
Das	Kastval, kooi, net	Soft-catch pootklem, pootstrik, geborgd strik
Eekhoorn	Vangkooi, inloopval	
Haas	Net	
Konijn	Net, vangkooi, fret + buidel	
Exoten en verwilderde dieren	Middel voor niet beschermde soorten	
Verwilderde kat	Kastval	
Amerikaanse nerts	Kastval, net	
Wasbeerhond	Kastval, vangkooi, net, geborgde strik	Soft-catch pootklem, pootstrik
Wasbeer	Kastval, vangkooi, net, geborgde strik	Soft-catch pootklem, pootstrik
Beverrat	Kastvallen, vangkooien	
Habitatrichtlijnsoort bijlage V		
Goudjakhals	Soft-catch pootklem, geborgde strik, pootstrik, net	
Niet wettelijk beschermd	Middel voor niet beschermde soorten	
Huismuis	Inloopval, valbuizen	
Mol	Inloopval	
Zwarte rat	Vangkooi, inloopval	
Bruine rat	Vangkooi, inloopval	

Tabel: overzicht aanvraag soortgroepen en verbodsbepalingen

B1.4 Middelen en methoden waarvoor ontheffing wordt gevraagd

Middelen en methoden ten behoeve van ecologisch onderzoek:

Vangen van zoogdieren gebeurt met diverse vangmiddelen (zie bovenstaande tabel). Daarbij wordt vaak gebruik gemaakt van val-alarmen en vallen met een camera. De dieren worden voorzien van een zender, hetzij een geïmplanteerde zender in de buikholte (door een dierenarts), hetzij een halsband, hetzij beide. Halsbanden kunnen ook GPS-loggers zijn. Ook kunnen oormerken aangebracht worden. Bij sommige soorten is daarvoor verdoving nodig, bij andere niet. Loslaten gebeurt ter plaatse, kort na de vangst of in elk geval binnen 24 uur na het vangen.

Soms moeten dieren vervoerd worden. Dit kan bijvoorbeeld als ze een buikzender moeten krijgen. Het voorzien van een buikzender gebeurt door een lokale dierenarts.

Volgen van de verplaatsingen en activiteiten van de dieren, gebeurt meestal op afstand om verstoring te voorkomen. Toepassen van cameravallen en andere apparatuur om aanwezigheid vast te stellen van de dieren bij hollen, burchten, faunapassages en andere in aanmerking komende plaatsen. Het tellen van dieren in het veld gebeurt met behulp van een lichtbak. Tot slot worden jonge dieren gevangen om ze te merken, met oormerken en/of met ID-chips onder de huid.

Bij de handelingen met dieren wordt gewerkt met een vergunning in het kader van de Wet op de Dierproeven, volgens protocollen die goedgekeurd zijn door de DEC (Instellingsvergunning 26400).

Vangmiddelen ten behoeve van ecologisch onderzoek

Voor het vangen van zoogdieren worden, al naar gelang de soort en de situatie, de volgende vangmiddelen ingezet: kastvallen, vangkooien, netten, staande netten, buidels, geborgde halsstrikken, pootstrikken en soft-catch pootklemmen.

In de meeste gevallen wordt bij het vangen gebruik gemaakt van val-alarmen, die de onderzoeker per sms waarschuwen dat de val is afgegaan, zodat het dier snel uit de val bevrijd kan worden.

In bijlage 3 'Protocol vangmethoden' wordt beschreven welke vangmiddelen voor welke soorten worden gebruikt, en waarom soms een uitzondering gemaakt wordt.

Handelingen ten behoeve van ecologisch onderzoek waarvoor ontheffing nodig is:

Vangen

Er is een ontheffing noodzakelijk voor het vangen van onder de Habitatrichtlijn beschermde zoogdiersoorten (Art. 3.5 lid 1 Wnb), en voor het vangen van beschermde soorten genoemd in de Wet natuurbescherming, Bijlage, Onderdeel A (Art. 10 lid 1a Wnb);

Opzettelijk storen

Voor het opzettelijk verstoren van onder de Habitatrichtlijn beschermde zoogdiersoorten (Art. 3.5 lid 1 Wnb) is een ontheffing noodzakelijk. Bij het vangen van dieren en het volgen van gezenderde dieren, kunnen deze dieren opzettelijk verstoord worden.

Beschadigen voortplantingsplaatsen/rustplaatsen

Voor de beschadigen of vernieling van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in art. 3.5 lid 1 is een ontheffing noodzakelijk (Art. 3.5 lid 4 Wnb). Voor de beschadiging of vernieling van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in art. 3.10 lid 1 Wnb is een ontheffing noodzakelijk (Art. 3.10 lid 1a. Wnb).

Het beschadigen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen kan voorkomen bij het uitgraven van een zeer beperkt deel van hollen, burchten en andere verblijfplaatsen in het geval dat het dier zijn zender daar heeft verloren.

Onder zich hebben / vervoeren

Artikel 3.6 lid 2 van de Wnb geeft aan dat het verboden is levende en dode exemplaren 'onder zich hebben' of 'vervoeren' van onder de Habitatrichtlijn beschermde zoogdiersoorten (Art. 3.5 lid 1 Wnb)

Voor het vangen en zenderen van zoogdieren moeten deze onder zich gehouden worden. Daarvoor is een ontheffing noodzakelijk.

Soms moeten dieren vervoerd worden. Dit kan bijvoorbeeld als ze een buikzender moeten krijgen. Het plaatsen van een buikzender gebeurt dan door een lokale dierenarts.

Verboden vangmiddelen

Het is verboden zich buiten gebouwen te bevinden met bij algemene maatregel van bestuur aangewezen middelen (art. 3.10 Bnb) die geschikt zijn voor het doden of vangen van dieren, of met materialen ter onmiddellijke vervaardiging van die middelen, indien redelijkerwijs moet worden aangenomen dat die middelen of materialen zullen worden gebruikt voor het doden of vangen van dieren. (art. 3.24 lid 2 Wnb) Daarvoor is een ontheffing noodzakelijk.

Niet selectieve vangmiddelen

Het is verboden bij het vangen van onder de Habitatrictlijn beschermde zoogdiersoorten (Art. 3.5 lid 1 Wnb) netten en vallen te gebruiken die qua werking en gebruik niet-selectief zijn (Art. 3.9 lid 1 Wnb). Daarvoor is een ontheffing noodzakelijk.

Loslaten dieren

In de meeste gevallen worden dieren ter plekke gezenderd en weer losgelaten. Voor het loslaten van ter plekke gevangen dieren is geen ontheffing noodzakelijk, omdat dit niet als uitzetten beschouwd wordt. Gevangen dieren worden niet uitgezet, maar snel weer vrijgelaten in een gebied waar ze van nature voorkomen. Het verbod uit artikel 3.34 eerste lid is daarom hier niet aan de orde.

B1.5 Periode

U heeft voor een periode van vijf jaar ontheffing gevraagd.

B1.6 Onderliggende documenten / informatie

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- Aanvraagformulier Wet natuurbescherming 2017, 8 juni 2020 (Ons kenmerk: 2020/0163446)
- Ontheffing artikel 75 Flora- en faunawet, Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, kenmerk FF/75A/2015/025, 27 augustus 2015 (Ons kenmerk: 2020/0163446)
- Projectplan [REDACTED] 2020, drs [REDACTED], 3 september 2020 (Ons kenmerk: 2020/0253981)
- Ontheffing artikel 75 Flora- en faunawet, De staatssecretaris van Economische Zaken, kenmerk FF/75A/2012/033a, 21 mei 2013 (Ons kenmerk: 2020/0253981)
- Aanvullingen de soortenlijst van het projectplan, drs [REDACTED], 22 oktober 2020, (Ons kenmerk: 2020/0291454)

B1.7 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 8 juni 2020³¹ ontvangen. Op 3 september 2020 en op 22 oktober 2020 en 10 november 2020 hebben wij uw aanvullende gegevens ontvangen.³²

B1.8 Conclusie noodzaak ontheffing

Er is een ontheffing nodig om ecologisch veldwerk (vangen, zenderen, volgen) te verrichten ten behoeve van het verzamelen van informatie over de aanwezigheid van een soort, de effecten op de staat van instandhouding van een soort of om specifieke kennis te vergaren om kennislacunes weg te nemen. Tijdens het uitvoeren van ecologisch onderzoek is er sprake van overtredingen van verbodsbepalingen. Dat kan veroorzaakt worden door de wijze van onderzoek, maar ook door het gebruik van vangmiddelen.

Daarnaast is ontheffing nodig voor het gebruik van niet selectieve vangmiddelen, en u heeft tevens een ontheffing nodig van het verbod om verboden vangmiddelen buitenshuis bij u te hebben.³³ Ook voor het 'onder zich hebben' of 'vervoeren' van zoogdieren zoals bedoeld in artikel 3.5 van de Wnb is een ontheffing noodzakelijk.³⁴

Er is geen ontheffing nodig voor activiteiten die te scharen zijn onder de algemene zorgplicht³⁵, zoals het terugplaatsen van een gevangen dieren tijdens veldonderzoek. Die activiteit valt niet onder de werking van het verbod om dieren uit te zetten.³⁶ Het gevangen dier wordt in dit geval niet uitgezet, maar direct terug geplaatst in een gebied waar ze van nature voorkomt.

---

³¹ Ons kenmerk 2020/0163446.

³² Ons kenmerk 2020/0253981 en 2020/0291484 en 2020/0314868.

³³ Wet natuurbescherming, art. 3.24, tweede lid i.c.m. besluit natuurbescherming, art. 3.10.

³⁴ Wet natuurbescherming, art. 3.6 tweede lid 2.

³⁵ Wet natuurbescherming, art. 1.11, eerste en tweede lid.

³⁶ Wet natuurbescherming, art. 3.34, eerste lid.

In de volgende paragrafen toetsen wij of de ontheffing op basis van de wet verleend kan worden.

C TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

C1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handelingen en betrokken soorten geen vrijstelling. Uitsluitend voor ecologisch onderzoek ter voorbereiding van een *ruimtelijke ontwikkeling*, is voor enkele nationaal beschermde soorten³⁷ een vrijstelling voor het vangen in de Omgevingsverordening opgenomen.

C1.1 Beoordeling methode en (vang)middelen

Projectplan

In het projectplan van uw ecologisch adviesbureau beschrijft u voor een heel aantal zoogdiersoorten de middelen en methoden van onderzoek. U onderbouwt tevens de noodzaak van de onderzoeksmiddelen en methode in relatie tot de doelstelling van het onderzoek.

De handelingen van het onderzoek betreffen het vangen, zenderen en volgen van dieren om ecologische kennis te vergroten. Het betreft dan kennis van o.a. de mobiliteit van dieren, de kennis over de invloed van predatie op soorten, de kennis over de invloed van ziekten of parasieten op diergedrag.

Deze kennis kan vervolgens gebruikt worden door (semi-)overheden en natuurbeheerders voor het in standhouden van diersoorten.

Onze reactie n.a.v. het projectplan

Vangen

Voor het vangen van dieren gebruikt u diverse vangmiddelen zoals genoemd in tabel 1 van dit besluit. Deze vangmiddelen worden in de Wet en het Besluit natuurbescherming genoemd als middelen waarvoor een ontheffing verleend kan worden. Om te voorkomen dat dieren onnodig lang in de vallen zitten, worden vangmiddelen vaak voorzien van een val-alarm. Om te voorkomen dat dieren onnodig lang gevangen zitten, nemen wij voorschriften 11 en 13 op.

Voor diersoorten die onder artikel 3.5 Wnb-soorten vallen (Wolf, Otter en Bever) geldt een zwaarder beschermingsregime. Voor deze dieren dient u de vangmiddelen altijd te voorzien van een val-alarm om te voorkomen dat dieren onnodig lang in de vallen zitten. Om te voorkomen dat artikel 3.5 Wnb-soorten onnodig lang gevangen zitten, nemen wij voorschrift 12 op.

Opzettelijk storen

Bij het vangen van dieren zoals genoemd in tabel 1 bij ons besluit, en het volgen van de gezenderde dieren, kan het voorkomen dat deze dieren opzettelijk verstoord worden. Voor het opzettelijk storen van onder de Habitatrichtlijn beschermde zoogdiersoorten (Art. 3.5 lid 1 Wnb) is een ontheffing noodzakelijk. Ernstige verstoring van het leefgebied tijdens de voortplantingsperiode of de overwintering van een betrokken soort moet zo veel als mogelijk voorkomen worden. Het onderzoek mag de voortplanting niet in gevaar brengen of de overwintering verstoren. Om dit te borgen nemen wij voorschrift 10 op.

Zenderen

De gevangen dieren worden voorzien van een zender, hetzij een geïmplanteerde zender in de buikholte (door een dierenarts), hetzij een halsband, hetzij beide. Halsbanden kunnen ook GPS-loggers zijn. Ook kunnen oormerken aangebracht worden. Om te voorkomen dat dieren onnodig lijden door deze handeling dient u te werken in overeenstemming met de *Wet op de Dierproeven*, volgens protocollen die goedgekeurd zijn door de dierexperimentencommissie (DEC) (Instellingsvergunning 26400).³⁸ Om dit te borgen nemen wij voorschrift 18 op.

Onder zich hebben vervoeren

Voor het vangen en zenderen van zoogdieren moeten deze onder zich gehouden worden. Daarvoor is een ontheffing noodzakelijk. Soms moeten dieren vervoerd worden. Dit kan bijvoorbeeld als ze een buikzender moeten krijgen. Het plaatsen van een buikzender gebeurt dan door een lokale dierenarts.

³⁷ Wet natuurbescherming, art. 3.10.

³⁸ Dierexperimentencommissies (DEC's) beoordelen of het belang van een onderzoek opweegt tegen het ongerief van de dieren. Met het advies van een DEC bepaalt de Centrale Commissie Dierproeven (CCD) of iemand een vergunning krijgt voor dierproeven. De CCD erkent DEC's en houdt toezicht op hun functioneren.

Loslaten dieren

U geeft aan dat de gevangen en gezenderde dieren in de meeste gevallen ter plaatse losgelaten worden en soms ergens anders in een gebied waar ze van nature voorkomen, en dat dit kort na de vangst of in elk geval binnen 24 uur na het vangen gebeurt. Om dit te borgen nemen wij voorschrift 11, 12 en 13 op.

Beschadigen rust- of verblijfplaats

U geeft aan dat het kan gebeuren dat het dier zijn zender in een deel een van hol, burcht of andere verblijfplaats verloren heeft. Het is dan noodzakelijk om een zeer beperkt deel van de rust- of verblijfplaats uit te graven om de zender terug te krijgen. Om te borgen dat het vergraven van een rust- of verblijfplaats geen permanent effect heeft nemen wij voorschrift 9 op.

Gemachtigde derden

U geeft aan dat derden (veldmedewerkers) betrokkenen kunnen zijn bij de handelingen waarvoor een ontheffing aangevraagd wordt. Een ontheffing kan gemachtigd worden aan derden. Derden kunnen dan de handelingen verrichten die in de ontheffing staan. U blijft als ontheffinghouder verantwoordelijk voor het gebruik van de ontheffing en de naleving van de voorschriften waaronder zij is verleend.

Uw verantwoordelijkheid voor de ontheffing laat onverlet dat de gebruiker van de ontheffing strafrechtelijk kan worden vervolgd bij overtreding van deze ontheffing.

Om mogelijk te maken dat u anderen kunt machtigen, en om bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de machtiging te borgen nemen wij voorschriften 1 t/m 7 op.

Aanvraag ontheffing vangmiddelen

In uw aanvraag heeft u aangegeven welke vangmiddelen bij de onderzoeken eventueel ingezet worden (zie bijlage 3 van de ontheffing). U geeft per soort aan welke vangmiddelen u eventueel gebruikt. Het toe te passen vangmiddel is afhankelijk van de diersoort. In een enkel geval wordt een alternatief vangmiddel voorgeschreven als daar in de praktijk aanleiding voor is (bv. een dier laat zich niet met een kooi vangen). Het doel daarbij is om zo effectief en efficiënt mogelijk te vangen en zo min mogelijk verstoring of schade aan een soort toe te brengen.

Het toepassen van de aangevraagde vangmiddelen is gebaseerd op de praktijk.

Onze reactie op aangevraagde selectieve vangmiddelen

Om te voorkomen dat dieren in inloopvallen onnodig lijden dienen inloopvallen zonder val-alarm regelmatig gecontroleerd te worden, minimaal 1 keer per dag. Daarnaast dienen de inloopvallen uit de zon geplaatst te worden en zodanig dat instroom van (regen-)water niet mogelijk is. Een inloopval dient voorzien te worden van geschikt voer en indien nodig water. Om dit te borgen nemen wij voorschrift 15 t/m 17 op.

Onze reactie op aangevraagde niet selectieve vangmiddelen

Bij het gebruik van vangmiddelen dient voorkomen te worden dat dieren onnodig lijden. Bij het gebruik van *niet selectieve vangmiddelen* is terughoudendheid geboden. Het gebruik van deze middelen is voor Art. 3.5 lid 1 Wnb diersoorten wettelijk verboden, onder andere doordat zij ook een bedreiging (kunnen) vormen voor de staat van instandhouding van soorten van in het wild levende dieren.

Bij het vangen van onder de Habitatrichtlijn beschermde zoogdiersoorten (Art. 3.5 lid 1 Wnb) dient bij het gebruik van niet selectieve vangmiddelen (netten en vallen) altijd een persoon in de directe omgeving van het niet selectieve vangmiddel aanwezig te zijn. Om dit te borgen nemen wij voorschrift 14 op.

Buiten gebouwen vangmiddelen bij zich hebben

In bovenstaande paragrafen geven wij u toestemming om verschillende vangmiddelen te gebruiken. U vraagt een ontheffing aan om deze middelen buiten gebouwen bij u te hebben.³⁹

Aangezien wij het gebruik toelaten verlenen wij u tevens een ontheffing om deze middelen buiten bij u te hebben.⁴⁰

Jaarlijkse plicht om te rapporteren

Jaarlijks levert u een rapportage aan over de uitgevoerde onderzoeken. Dat is nodig vanuit de rapportageplicht over verleende ontheffingen, die wij als bevoegd gezag hebben.⁴¹ Concreet moet u het volgende rapporteren:

---

³⁹ Wet natuurbescherming, art. 3.24, tweede lid i.c.m. besluit natuurbescherming, art. 3.11.

⁴⁰ Op basis van Wet natuurbescherming, art. 3.25, vierde lid.

- per onderzoek locatie (naam gemeente) en datum,
- per onderzoek het doel daarvan,
- gebruikte vangmiddelen/-methoden,
- de aantallen verstoorde c.q. niet opzettelijk gedode individuen van een soort,
- het aantal verstoorde of vernielde rust- en verblijfplaatsen van een soort.

Deze zaken geeft u in een spreadsheet per onderzoek en per gemeente weer.

De rapportage van een jaar stuurt u ons voor 15 februari van het daarop volgend jaar toe. Om dit te borgen nemen wij voorschrift 19 en 20 op.

C1.3 Alternatievenafweging

Het achterwege laten van een ecologisch onderzoek om te voorkomen dat er een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wnb ontstaat, is geen alternatief voor de methode en het middel van onderzoek. Het is duidelijk dat je alleen door ecologisch veldonderzoek informatie over de beschermde soorten kunt vergaren.

De gevangen dieren worden niet gedood en direct na de vangst en zenderen weer vrijgelaten. De ecologische informatie die het onderzoek levert is direct ten behoeve van de gunstige staat van instandhouding van dieren.

C1.4 Wettelijk belang

Het onderzoek met zenders aan zoogdieren levert elke keer weer nieuwe inzichten in hun gedrag en hun eventuele relatie met de mens, hun belang in (en invloed op) het ecosysteem. Voor het behoud en de bescherming van bepaalde soorten is inzicht in hun leefwijze, verkregen met zenders, noodzakelijk. De mechanismen van verbreiding van ziekten en parasieten die voor de mens van belang zijn kunnen ook onderzocht worden met behulp van zenders.

Het ecologisch onderzoek is nodig vanwege de volgende in de Wet natuurbescherming genoemde belangen:

- in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;⁴²
- in het belang van de volksgezondheid;⁴³
- voor onderzoek en onderwijs.⁴⁴

Wij zijn van oordeel dat het wettelijk belang van de bescherming van de wilde flora of fauna voldoende is aangetoond. Het doen van ecologisch onderzoek draagt bij aan het beschermen en in stand houden van wilde flora, fauna en natuurlijke habitats.

Wilde dieren kunnen ook drager zijn van voor de mens gevaarlijke parasieten. Onderzoek kan bijdragen aan het stoppen van die overdracht. Het belang van de volksgezondheid is daarmee voldoende aangetoond.

De data die verkregen wordt uit het ecologisch onderzoek kan inderdaad gebruikt worden voor onderzoek- en onderwijsdoelstellingen. Het belang voor onderzoek en onderwijs is daarmee voldoende aangetoond.

C1.5 Beoordeling staat van instandhouding

In de aanvraag wordt voor alle soortgroepen aangegeven dat het onderzoek beperkt is in tijd en ruimte. De verstoring van soorten en beschadiging van rust- en voortplantingsplaatsen is slechts van tijdelijke duur. Er worden geen individuen van soorten gedood of aan de natuur onttrokken. De gunstige staat van instandhouding komt daarmee niet in het geding.

---

⁴¹ De data uit de rapportages zijn input voor derogatierapportages. De derogatierapportages zijn een wettelijk verplichting van Nederland. Deze verplichting is vastgelegd in de Vogelrichtlijn en in de Habitatrichtlijn. In het kader van de Vogelrichtlijn (EEG nr. 79/409) zijn lidstaten verplicht om jaarlijks een verslag in te dienen over de toepassing van artikel 9. In het kader van de Habitatrichtlijn (EEG nr. 92/43) zijn lidstaten verplicht om 2-jaarlijks een verslag in te dienen over de toepassing van artikel 16.

In de Art. 1.8 lid 3 van de Wet natuurbescherming is de verplichting vastgelegd dat provincies de relevante gegevens aan de Minister van LNV leveren.

⁴² Artikel 3.8 vijfde lid onder b 1° Wnb

⁴³ Artikel 3.8 vijfde lid onder b 3° Wnb

⁴⁴ Artikel 3.8 vijfde lid onder b 4° Wnb

C1.6 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb⁴⁵ houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging.

Wij zien geen aanleiding om de gevraagde ontheffing te weigeren op basis van art. 1.10, derde lid Wnb.

C1.7 Eindconclusie toetsing

De gevraagde ontheffing van de verbodsbepalingen verlenen we. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten wordt niet aangetast. Bij elk ecologisch veldonderzoek wordt afgewogen welke vangmiddelen noodzakelijk zijn, en hoe de vangduur zo kort mogelijk gehouden kan worden. Hierdoor treden er geen of minder effecten op de beschermde soorten op.

Er zijn wettelijke belangen die de mogelijke negatieve effecten op de betrokken soorten rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.

C1.8 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb⁴⁶. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

D Slotconclusie

Er zijn geen belemmeringen om de aangevraagde ontheffing voor het doen van ecologisch (inventarisatie)onderzoek in de Provincie Overijssel te verlenen. Om de bescherming van natuurwaarden zo goed mogelijk te borgen verbinden wij aan de ontheffing voorschriften.

---

⁴⁵ Art. 1.10, derde lid Wnb

⁴⁶ Art. 1.11, eerste en tweede lid Wnb

BIJLAGE 3 – Protocol vangmethoden

Bureau Mulder-natuurlijk		
2-sep-20		
Bij het toepassen van grotere vangkooien en andere vangmiddelen worden meestal cameravallen opgehangen zodat de vallen pas scherpgesteld hoeven te worden als de doelsoort in en uit loopt; dit voorkomt bijvangst van ongewenste soorten		
Soort(groep)	vangmethoden in normale omstandigheden	vangmethoden in speciale omstandigheden (gerichte terugvangst van individuen, vangst van individuen die vangkooien mijden, etc)
Egel	kastvallen, met de hand	
Spitsmuizen	inloopvallen (bv Longworth live traps), valbuizen	
Mol	inloopvallen	
Vleermuizen	aan vleermuizen wordt geen onderzoek gedaan door Bureau Mulder-natuurlijk	
Wolf, jakhals	Soft-catch pootklemmen, geborgde strikken (zo veel mogelijk voorzien van een val-alarm), netten pootstrikken	
Vos, wasbeerhond, wasbeer	kastvallen, vangkooien, netten, geborgde strikken (zo veel mogelijk voorzien van een val-alarm)	soft-catch pootklemmen, pootstrikken (zo veel mogelijk voorzien van een val-alarm)
Wilde kat, verwilderde kat	kastvallen (zo veel mogelijk voorzien van een val-alarm)	
Kleine marters (hermelijn, wezel, bunzing)	kastvallen, wipvallen (zo veel mogelijk voorzien van een val-alarm)	
Middelgrote marters (boomarter, steenarter, Amerikaanse nerts)	kastvallen (zo veel mogelijk voorzien van een val-alarm), netten	
Grote marters (das, otter)	kastvallen, kooien (zo veel mogelijk voorzien van een val-alarm), netten	soft-catch pootklemmen, pootstrikken, geborgde strikken (zo veel mogelijk voorzien van een val-alarm)
Zeehonden, zeezoogdieren	Aan zeehonden en andere zeezoogdieren wordt geen onderzoek gedaan door Bureau Mulder-natuurlijk	
Hoefdieren	netten, vangkooien	
Bever, beverrat	kastvallen, vangkooien	
Knaagdieren formaat rat/hamster/eeekhoorn	vangkooien, inloopvallen	
Knaagdieren formaat muis	inloopvallen (bv Longworth live traps), valbuizen	
Haas	netten	
Konijn	netten, vangkooien, buidels (plus fretten)	

Geborgde halsstrikken

Halsstrikken zijn een metalen draad (voor grotere roofdieren meestal zoets als een remkabel) die een lus vormt die over een wissel hangt, op een voor elk dier specifieke hoogte. Het dier loopt er met zijn kop in en de lus sluit rond zijn hals. Een borg (een vastgesoldeerde knoop) verhindert dat de lus te strak wordt aangetrokken en het dier stikt. Een gevangen dier zit als het ware aan de hondenlijn. De strik zit via een vrij draaiende wartel aan de grond vastgepind met een lange ijzeren pen.

Soft-catch pootklemmen

Soft-catch pootklemmen zijn klassieke ijzeren pootklemmen waarvan de bek van stevig rubber is. In de gebruikte klem zit ook nog eens een spleet van een halve centimeter tussen de bekken. Het dier trapt op een plaatje waardoor de rubberen bek dichtslaat om de poot heen, direct boven de voet. Zulke klemmen worden via een vrij draaiende wartel met een ketting aan de grond vast gezet. Ze worden in Noord-Amerika op grote schaal toegepast als een 'humane method', en in Europa in diverse onderzoeken naar roofdieren.

